

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра гігієни тварин і харчових продуктів імені професора
А.К. Скороходька

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету
Микола ЦВІЛХОВСЬКИЙ

„ 05 ” 06 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри ветеринарної гігієни
імені професора А.К. Скороходька
Протокол № 13 від “ 30 ” травня 2024 р.

Завідувач кафедри
В'ячеслав СОЛОМОН

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Ветеринарна медицина»

Гарант ОП

Наталія ГРУШАНСЬКА

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГІГІЄНА УТРИМАННЯ СВИНЕЙ**

Галузь знань – 21 «Ветеринарна медицина»

Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»

Освітня програма – «Ветеринарна медицина»

Факультет ветеринарної медицини

Розробник: доц., к. вет. н., доц. Кос'янчук Н. І.

КИЇВ – 2024 р.

**Опис навчальної дисципліни
«Гігієна утримання свиней»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Магістр
Спеціальність	211
Освітня програма	Ветеринарна медицина
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Форма контролю	екзамен
Показники навчальної дисципліни для денної форми здобуття вищої освіти	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	6
Семестр	12
Лекційні заняття	15 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.
Самостійна робота	90 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни "Гігієна утримання свиней"

Метою вивчення дисципліни "Гігієна утримання свиней" є набуття здобувачем вищої освіти теоретичних та практичних знань з гігієни та ветеринарної санітарії щодо вирощування і систем утримання свиней та проведення комплексу ветеринарно-санітарних заходів, спрямованих на збереження здоров'я тварин.

Завдання: вивчивши дисципліну здобувач вищої освіти повинен **знати:** сучасні технології виробництва свинини;

біологічні особливості розвитку свиней в різні періоди онтогенезу;

переробку відходів свинарських підприємств;

методи контролю та шляхи покращення мікроклімату тваринницьких приміщень;

основи управління галуззю, організацію маркетингових операцій.

Здобувач вищої освіти **повинен вміти:** розраховувати основні параметри технологій виробництва свинини,

розробляти способи забезпечення здоров'я свиней раціональними методами утримання, годівлі, догляду.

зібрати, проаналізувати та статистично обробити матеріали досліджень;

проводити комплекс превентивних заходів, спрямованих на запобігання інфекційних та інвазійних захворювань.

застосовувати новітні технології щодо систем утримання свиней;

використовувати передовий досвід вітчизняної та закордонної науки і практики;

проводити заходи щодо розвитку галузі свинарства;

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

1. Знання та розуміння предметної галузі та професії.

2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

3. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

1. Здатність розробляти стратегії безпечного, санітарно-обумовлено утримання тварин.

2. Здатність застосовувати знання з держбезпеки, біоетики та добробуту тварин у професійній діяльності.

3. Здатність оберігати довкілля від забруднень відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.

Програмні результати навчання (ПРН)

1. Формулювати висновки щодо ефективності обраних методів і засобів утримання, годівлі та лікування тварин, профілактики заразних і незаразних хвороб, а також виробничих і технологічних процесів на підприємствах з утримання, розведення чи експлуатації тварин різних класів і видів.

2. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.

3. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для повного терміну денної форми здобувачів вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	тижні	Кількість годин			
		усього	лекцій	практ	с.р.
Змістовний модуль 1.					
Лекція 1. Сучасні тенденції та перспективи розвитку свинарства в Україні.	1-2	15	2	2	11
Лекція 2. Біологічні властивості свиней та особливості їх поведінки.	3-4	15	2	2	11
Лекція 3. Гігієнічні вимоги до технології виробництва свинини.	5-6	15	2	2	11
Лекція 4. Гігієнічні вимоги до утримання свиней.	7-8	15	2	1	12
Разом за змістовним модулем 1		60	8	7	45
Змістовний модуль 2.					
Лекція 5. Гігієнічні вимоги до забезпечення якості та безпечності кормів для годівлі свиней.	9-10	15	2	2	11
Лекція 6. Стимулятори продуктивності свиней, їх гігієнічна оцінка та механізм дії.	11-12	15	2	2	11
Лекція 7. Санітарно-гігієнічні вимоги до підстилки та гнойового господарства свинарських підприємств.	13-14	15	2	2	11
Лекція 8. Охорона біосфери від забруднень відходами свинарських господарств.	15	15	1	2	12
Разом за змістовним модулем 2		60	7	8	45
Усього годин		120	15	15	90

3. Темы практичних занять

№ п/п	Назва теми	К-ть годин
Модуль 1		
1	Ефективність будівництва та реконструкції ферм із виробництва продукції свинарства.	2
2	Вплив показників мікроклімату на організм свиней. Системи вентиляції свинарських підприємств. Розрахунок годинного об'єму вентиляції.	2
3	Значення освітленості. Визначення природної та штучної освітленості в приміщеннях для утримання свиней.	2
4	Гігієнічні вимоги до утримання свиней в літніх таборах.	1
Модуль 2		
5	Гігієнічних вимоги до зерна та коренебульбоплодів. Визначення органолептичних показників, кислотності, натуре зерна, вмісту нітратів.	2
6	Антипоживні речовини кормів. Визначення активності уреазу у насінні сої та соєвому шроті.	2
7	Біологічні методи знезараження гнойових стоків свинарських підприємств. Розрахунок виходу стоків свинарських підприємств та площі полів фільтрації.	2
8	Стреси у свинарстві. Формування стресчутливості та стресостійкості у свиней.	2
	Всього	15

4. Темы самостійних робіт

№ п/п	Назва теми	К-ть годин
Модуль 1		
1	Діючі племінні та товарні підприємства за вирощування свиней в Україні.	11
2	Особливості проведення ветеринарно-санітарних заходів на підприємствах за вирощуванню свиней.	11

3	Санітарно-гігієнічні вимоги до утримання племінних свинарських господарств.	11
4	Оцінка систем вентиляції, які використовуються у свинарстві.	12
Модуль 2		
5	Біогеохімічні провінції України. Визначення вмісту заліза в крові тварин. Профілактика залізодефіцитної анемії у новонароджених поросят.	11
6	Використання мінеральних речовин у свинарстві. Визначення активності лужної фосфатази у крові тварин.	11
7	Використання антиоксидантів у свинарстві. Визначення іонолу (бутилокситолуолу) в печінці та м'ясі.	11
8	Розрахунок економічної ефективності виробництва свинини. Економічне обґрунтування собівартості свинини у господарствах.	12
	Всього	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

екзамен;
модульні тести;
розрахункові роботи;
захист практичних робіт.

6. Методи навчання

словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
практичний метод (практичні заняття);
наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);
відеометод (дистанційні, мультимедійні);
самостійна робота (виконання завдань);
індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

екзамен;
усне або письмове опитування;
модульне тестування;
захист практичних робіт;
презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України».

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

нормативно-правові акти, що регламентують гігієну утримання і вирощування свиней;

конспект лекцій та їх презентації;

комплект завдань для проведення тестового контролю;

методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни;

комплект індивідуальних завдань для проведення підсумкового контролю знань (екзамен).

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Навчальний посібник «Системи утримання тварин». М.О. Захаренко, В.М. Поляковський, Л.В. Шевченко, В.М. Михальська, Л.В. Малюга, Д.А. Засекін, В.В. Соломон. 2012. – 365 с.

2. Герасимов В.І., Цицюрський Л.М., Барановський Д.І. та ін. Свинарство і технологія виробництва свинини. Х. Еспада. 2003. – 448 с.

3. Вертійчук А.І, Маценко М.І. Технологія виробництва продукції тваринництва. К.: Урожай, 1995. – 376 с.

4. Герасимов В. І., Барановський Д. І., Хохлов А. М. та ін. Технологія виробництва продукції свинарства. Еспада, 2010. – 448 с.

5. Герасименко В.Г. Біохімія продуктивності тварин. К.: Наука, 1976.– 464 с.

6. Іванов В. О., Волощук В. М. Біологія свині. К.: «Нічлава», 2009. – 304 с.

7. Інтенсивна технологія виробництва свинини. В.П. Рибалко, Б.В. Баньковський, В.Ф. Коваленко та ін.; за ред. В.П. Рибалко. К.: Урожай, 1991.

Інформаційні ресурси:

1.Ефективне свинарство. Режим доступу до ресурсу: <http://a7d.com.ua/tvarinnictvo/2384-efektivne-svinarstvo.html>.

2. Годівля поросят до 45 днів, "Український передстартерний корм. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-4/a-0/info/aig-73/>.

3. Розвиток виробництва сої в Україні і ефективне свинарство. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-4/a-0/info/aig-71/>.
3. Технології використання рідких кормів у тваринництві. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-4/a-0/info/aig-22/>.
4. Сучасні засоби діагностики та вакцинації свиней. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-4/a-0/info/aig-23/>.
5. Зоотехнічний і племінний облік. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-4/a-0/info/aig-43/>.
6. Економічне порівняння ефективності годівлі свиней: екстенсивна модель і інтенсивна. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-4/a-0/info/aig-74/>.
7. Коренебульбоплоди: буряки кормові. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/forage/reserve/f-41/>.
8. Корми та кормова база. Зерно ячмінь. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/forage/reserve/f-50/>
9. Корми та кормова база. Трав'яне борошно конюшини. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/forage/reserve/f-20/>.
10. Корми та кормова база. Коренебульбоплоди: картопля варена [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/forage/reserve/f-40/>.
11. Корми та кормова база. Зерно кукурудзи. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://agroua.net/animals/forage/reserve/f-47/>.
12. Інноваційний спосіб оцінки мікроклімату тваринницьких приміщень. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://a7d.com.ua/tvarinnictvo/25176-nnovacyniy-sposb-ocnki-mkroklimatu-tvarinnickih-primschen.html> .
13. Ірландські свині з українською пропискою. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://a7d.com.ua/tvarinnictvo/24264-rlandsk-svin-z-ukrayinskoju-propiskoyu.html>.
14. Ефективність конверсії корму - високонаслідувана генетична ознака (30%). [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://a7d.com.ua/tvarinnictvo/21029-efektivnst-konversyi-kormu-visokonasludvana-genetichna-oznaka-30.html>.
15. Відлучення поросят: нові підходи для зменшення стресу. [Електронний ресурс]. Режим доступу до ресурсу: <http://a7d.com.ua/tvarinnictvo/20274-vdluchennya-porosityat-nov-pdhodi-dlya-zmshennya-stresu.html>.